

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ : ವಿಶ್ಲೇಷವಾಗಿ
ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ದೇವರಾಜ.ಎಂ.ಎಸ್.¹
ಡಾ.ಎಂ.ಪೂರ್ವಾಚಾರ್.²

ಹೀರಿಕೆ

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮೇಲಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಕೀಳಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಈ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೆವಿಗೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡದೇ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಕಾಯಿದೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನವು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಆಧಾರವೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸೋದರತ್ವ ಎಂಬಂಥ ಜೀವಪರ ಮತ್ತು ಮಾನವಪರ ತತ್ವಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ 6ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬುಧ್ಧಗುರುವಿನ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾ, ಸಮತಾ ಮತ್ತು ಕರುಣ ತತ್ವಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ತಳಪಾಯವಾಗಿದ್ದವು. ಹಾಗೆಯೇ, 18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ಜನತೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ದೊರೆಯ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಸೋದರತ್ವವು ಅಲ್ಲಿನ ಸರ್ವಜನತೆಗೂ ದೊರಕಿ ಪ್ರಮುಖ ಘೋಷಣೆಗಳಾಗಿ ಮೊಳಗಿದವು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಮೇರಿಕ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ್ದವು. ಸ್ವತಃ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಲಪಶುವಾಗಿದ್ದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಈ ಮೂರು ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ತ್ರಿರತ್ನಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

¹ .ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನ ವಿಭಾಗ ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ ಶಿವಮೊಗ್ಗ

² .ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನ ವಿಭಾಗ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ವೈದಿಕ ಸಮಾಜವು ಈ ನೆಲೆದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಹಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಸಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣದ ಈ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ವಿಶ್ವಜ್ಞಾನಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಅತೀವವಾದ ಬೇಸರವಿತ್ತು. ಯಾವ ಸಮಾಜ ಅಸಮಾನತೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸಮಾಜ ಎಂದೆಂದೂ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಜಾತಿಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಬಗೆಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಿತ್ತು. ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಜಾತಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಡುವ ಕಸುಬುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳವರ್ಗದವರು ಚಾಚೂತಪ್ಪದೇ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಮೂಲನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸೋದರತ್ವಗಳ ಸವಿರುಚಿಯನ್ನು ಉಣ ಬಡಿಸಿದವರು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್.

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಸಹಕಾರ, ಭ್ರಾತೃತ್ವ, ವಿಶ್ವಮೈತ್ರಿ, ಬಹುತ್ವ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಭಾವೈಕ್ಯತೆ, ಅಖಂಡತೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೂಲ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಗೌರವಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ನೀಡಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತೀಯ ಜನಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾತೀತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಮಾನವಾದ ಸಮಸಮಾಜ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನವು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದಂಥ ಕೀರ್ತಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಇಲ್ಲದ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅವಕಾಶವಂಚಿತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಕಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವುದು ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಲಹೀನ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಅರ್ಥ

ಸಮಾಜದ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಶ್ರೇಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸುವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳಂಥ ಪದವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಚಿಂತಕರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಎಂದರೆ; ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಮೋಚನೆ. ಅಂದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಎಂದರ್ಥ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ವರ್ಣ, ಅಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭೇದ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕಿದ್ದು, ಮೇಲಿನ ಕಾರಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು ಎಂದರ್ಥ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಮಹತ್ವ

ಸಮಾಜವು ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳು, ಜಾತಿಗಳು, ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವರ್ಗದಿಂದ ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಹನೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಜನರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಉಂಟಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವು, ಅಗತ್ಯವೂ, ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲರುವ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾತೀತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಮಸಮಾಜ ಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಂಜಿತ ಜನವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಸಂವಿಧಾನವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನವು ಯಾರಿಗೂ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶದ ಜೊತೆಗೆ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು, ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಬಾಗಲೇಬೇಕು. ಸಂವಿಧಾನವೇ ಪರಮೋಚ್ಚವೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ವಿಧೇಯರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಭಾರತವು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಕೆಲವು ಜನಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ (ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ, ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ದಲಿತ) ವಿಶೇಷವಾದ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟಿದೆ. ಇದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಭಾರತವು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹಲವು ಹತ್ತು ಗೊಡ್ಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹಲವು ರೀತಿಯಾದ ಅಸಂವಿಧಾನಿಕ ಕಾನೂನು, ಕಾಯ್ದೆ, ಆಚರಣೆಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಲು ಮತ್ತು ಸಮಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಹತ್ತು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು, ಮಹನೀಯರ ಹೋರಾಟ, ತ್ಯಾಗ, ಬಲದಾನದಂಥ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಗೊಂಡ ಭಾರತವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಹುಟ್ಟಲು, ಬುಧ್ಧಗುರು, ಬಸವಣ್ಣ, ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಫುಲೆ ದಂಪತಿಗಳು, ಭತ್ತಪತಿ ಶಾಹುಮಹಾರಾಜ್, ಶ್ರೀನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಪೆರಿಯಾರ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯ್ಡು, ಶ್ರೀನಾರಾಯಣ ಗುರು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ಅವಿರಥ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು
3. ಈ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾರತವು ಹಲವು ಕೆಟ್ಟ ಹಿನಾಯಿ, ಅನಿಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಾವಿರಾರು ಜನವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಬದುಕುವ ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯವೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
4. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಶೋಷಿತ ಜನಸಮುದಾಯಗಳ ಹೋರಾಟ, ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿದಾನದ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿಯೇ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.
5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಇಷ್ಟೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಜ್ಞಾನದರ್ಶನದಿಂದ ರಚಿತಗೊಂಡಿರುವಂಥ ವಿಶ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.
6. ಮೀಸಲಾತಿ ಭಾರತ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೊಳ್ಳಲು ಇಬ್ಬರು ಮಹಾನ್ ಸಿಂಹಗಳು ಕಾರಣ. ಅವರೆಂದರೆ; ಒಬ್ಬರು ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಭತ್ತಪತಿ ಶಾಹುಮಹಾರಾಜರು, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜರ್ಷಿ ಶ್ರೀನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು. ಇವರುಗಳು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಮೀಸಲಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಜಾರಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನ, ಹಕ್ಕು, ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತಿನಂಥ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಈ ನೆಲದ ಬಹುಜನ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜನಸಮಾಜಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಗೆ ಬರುವಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸನಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೇರೂರಿದ್ದ ಮೌಢ್ಯ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಅನಾಗರಿಕತೆ, ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಬುಡಸಹಿತ ನಾಶಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಪ್ರತಿಫಲವೇ ವಿಶ್ವ ಮನ್ನಣೆಯ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ.
7. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಬರುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ತ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಬಂಧುಗಳು ಮತ್ತು ಶೋಷಿತ ಜನಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರಗಳು ಬರೀ ಮರಿಚಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆಸ್ತಿ, ವಿದ್ಯೆ, ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತು ಕೇವಲ ಉಳ್ಳವರ ಕೈಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಶೋಷಿತರು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1950ನೇ ಜನವರಿ 26ರ ತನಕವೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವೂ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಜ್ಞರು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲ ಅಳವಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

8. 1950ನೇ ಜನವರಿ 26ರವರೆವಿಗೂ ಇಡೀ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮತಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾವಂತರ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟುವವರ (ಬಂಡವಾಳಗಾರರು) ಭೂಮಾಲೀಕರ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರ ಹೀಗೆ, ಉಳ್ಳವರ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಪಾಲಾಗಿತ್ತು. ಸಮಸ್ತ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಮುಖೇನ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲ ಅಳವಡಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.
9. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಾದ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಅಂಗ, ಮತ, ಪಂಥ, ವರ್ಣ. ಹೀಗೆ, ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇಶ ನಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದ ಕೀರ್ತಿಯಂತೂ ಸಮಾನತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಕೂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸೆಲೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್.
10. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲ ಸಮಸ್ತ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತಾಧಿಕಾರ, ಆಸ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು.
11. ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವೂ ಕೇವಲ ಉಳ್ಳವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತುಂಬ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಾಜವಾಗಿತ್ತು. ಅರಾಜಕತೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯತೆ, ಅಸಂವಿಧಾನತೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಬಡತನ ಮತ್ತು ಹಸಿವು ದೇಶವನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು, ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿ ಬೇಧ, ಮೇಲು-ಕೀಳು, ಸಿರಿತನ ಮತ್ತು ಬಡತನ ಇವುಗಳು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಕ್ರಾಂತಿ ಸೂರ್ಯ ಡಾ.ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕೊಡುಗೆ

ಪ್ರಪಂಚ ಕಂಡ ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಜ್ಞಾನದ ಸಂಕೇತ ಎಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ.ಭೀಮರಾವ್ ರಾಮ್‌ಜೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಹಾನ್

ಮಾನವತಾವಾದಿಗಳೆಂದು ಅಜರಾಮರರಾಗಿ ಧೃವತಾರೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಚಳವಳಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾದರಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸಿದ ಜನಜಾಗೃತಿಯ ನಾಯಕರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವೆಂದರೆ; ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಕೇವಲ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದದ್ದಲ್ಲಾ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಬಹುಜನ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸಹ ಇವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ, ಗುರುತಿಗಾಗಿ, ಘನತೆ ಗೌರವದ ಜೀವನದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಡೀ ಪ್ರಚಂಡದ ಎಲ್ಲಾ ಜನಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಶೋಷಿತ ಬಹುಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದ ಜ್ಞಾನದೀಪವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನದಲ್ಲ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲ ಇರುವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಏಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆ ಜನವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದಂಥ ಹೋರಾಟ, ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನದ ಕೊಡುಗೆಯಿಂದ ಸನಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಡತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಹಸಿವು, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಮೌಢ್ಯಗಳಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ನಲುಗಿದ್ದ ಭಾರತದ ಬಹುಜನರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಏಕೈಕ ಕೀರ್ತಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಅವರಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ರಕ್ಷಣೆ

ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಕೇವಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಕಾನೂನು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. “ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆದಾಗ ಸೂಕ್ತ ಕಾನೂನಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಹಕ್ಕುಗಳು ನಿರಾರ್ಥಕ. ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಾಂವಿಧಾನಿಕವಾಗಿರಬೇಕು”. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನವರ್ಗದ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಹಲವು ಹತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಧಿಗಳಿವೆ. ಈ ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 32ನೇ ವಿಧಿಯು ಸಂವಿಧಾನದ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿದ್ದಂತೆ ಎಂದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದು ಸಮಷ್ಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಚರ್ಚೆಗಳು

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಒಂದು ಗೌರವದ ಸಂಕೇತವೆಂದು ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಇಂದೂ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಏಕೈಕ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಶೋಷಿತ ಜನವರ್ಗದವರು. ದಲಿತ ಚಿಂತಕ, ಅವರ ನಾಯಕನೆಂದರೆ ಅದುವೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಮಾತ್ರ. ವಿವಿಧ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಆಂಗ್ಲ, ಮತ, ಪಂಥ, ಇರುವ ಈ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸರ್ವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಒಬ್ಬ ಸೂರ್ಯನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲು ಇದ್ದ ಕರಡು ರಚನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಸ್ತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ. ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೌಢ್ಯ, ಕಪಟ, ಮೋಸ, ದಾಸ್ಯಗಳಿಗೆ ತೀರ ಅಂತ್ಯ ಹಾಡುವ ಸಮಯ ಒದಗಿ ಬಂದು ಬದಲಾವಣೆ ನವಭಾರತವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು. ಈ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿತವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

1. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪುರೇಶಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು.
2. ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ.
3. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಗೊಳಿಸುವುದು.
4. ಸರ್ವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗಳು.
5. ದಲಿತರನ್ನು ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಉತ್ತೇಜನ.
6. ಆಹಾರ, ಹಸಿವು ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗದ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
7. ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಓಳಿತಿಗಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ.
8. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಏಣಿಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸುವತ್ತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಭದ್ರಬುನಾದಿ ಹಾಕುವುದು.
9. ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣಾ ಮುಕ್ತ ಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೈಜೋಡಿಸುವುದು.
10. ಆಂಗ್ಲ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವತ್ತಾ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುವುದು.
11. ನಿಮ್ಮವರ್ಗದವರಷ್ಟೇ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಗಳಾದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ನೀಡುವುದು.

12. ಅಶ್ವಶ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿ, ಜೊತೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.
13. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ತಾ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವುದು ನಾಗರೀಕ ಸಮಾಜದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು
14. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶದ ಜೊತೆಗೆ ಭಯರಹಿತ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಇದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
15. ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು, ಆಸ್ತಿ, ಭೂಮಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.
16. ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.
17. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು.
18. ನೀರು, ಜಲ, ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಭ್ರಾತೃತ್ವದ ನೆಲೆಪಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
19. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಖಂಡತೆ, ಸಹಿಸ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು
20. ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಧೇಯರಾಗಿಬಿಡು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು, ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆಗಳು

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರು ಮತ್ತು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ದಲಿತರು, ಶೋಷಿತರು, ದಮನಿತರು, ಧ್ವನಿ ಇಲ್ಲದವರು, ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಸಮಾಜದ ಯಾವುದೇ ಮೇಲ್ಮರದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಹಕ್ಕುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ದಯನೀಯ ಬದುಕು ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂಥ ಹೀನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕಿತ್ತಾಕನಾಗಿ ಬಂದು ಈ ಎಲ್ಲಾ ದಮನಿತರ ದಾಸ್ಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಡಾ. ಭೀಮರಾವ್ ರಾಮ್‌ಜೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ಭಾರತ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅದರ ಕೃತೃ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಿ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪಿತಾಮಹ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಕರೆಯಲು ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯ ಪಾತ್ರದಾರಿಯಾಗಿ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಭಾರತವು 1947ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ಅನಂತರ ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದು

ಸಂವಿಧಾನದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ? ಹೇಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ?, ಏನೆಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂವಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ಸಹಜವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯವು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಭಾರತದ ಲಕ್ಷಣವೇ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದ ರೂಪ ನೀಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಹಗುರವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಕಷ್ಟದ ಕಡಲೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಭಾರತೀಯರೂ ಸಹ ಮರೆಯಬಾರದು. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಸವಾಲನ್ನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆ ಕಾಲದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದೇ ಬಹುವಿರಳವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ಕಾಲಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆಹರು ಮತ್ತು ಪಟೇಲ್ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಆಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶ ವಿದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನ ತಜ್ಞರಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಒಬ್ಬ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯ ನೆನಪು ಭಾರತದ ಯಾವೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಗೋಜಿಗೂ ಸಹ ಹೋಗದೆ ಜಾತಿವಾದಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಸಂವಿಧಾನ ತಜ್ಞರಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಾದ ಸರ್ ಕ್ಲೇಮೆನ್ಸ್ ಅಟ್ಲಿ ಅವರತ್ತ ಹೋಗಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಿ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂವಿಧಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಬರೆದು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ವಿಶ್ವದ ಬಹುತೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಐವರ್ ಜನ್ನಿಸ್ ಅವರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು. ಅವರು ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ; ಅಹೋ ಮೂರ್ಖ ಭಾರತೀಯರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇರೆಕಡೆ ಹುಡುಕಬೇಡಿ, ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಂಥ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಓದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತುಂಬ ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಹಾಗೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡ ಮಹಾನ್ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ ಆಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ನಾಯಕರು ಗಾಂಧೀಜಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದಾಗ; ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನೆಗಾಗಿ ನೆಹರು ಅವರು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಡಾ.ಬಿ.ಆರ್.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಷಡ್ಯಂತ್ರದಿಂದ

ಸೋಲಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸಂವಿಧಾನದ ರಚನೆಗಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಜೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕುಲ್ನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಂಥ ಜೋಗೇಂದ್ರನಾಥ್ ಮಂಡೇಲ ಅವರು ರಾಜನಾಮೇ ನೀಡಿ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ, ದುತಂತವೆಂದರೆ; ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸ್ಥಾನವು ರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಬಾಬೂರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಮುಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಪ್ರಧಾನಿ ಜಿ.ಬಿ.ಖೇರ್ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಯಾವುದಾರರೂ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆಯೇ, ಪೂನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದ ಎಂ.ಆರ್.ಜಯಕರ್ ಅವರಿಂದ ರಾಜನಾಮೇ ಕೊಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂವಿಧಾನದ ಕೊಡುಗೆ :

ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಡುಗೆಗಳೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದೇ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ. ಈ ಸಂವಿಧಾನವು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೂ ಸಹ ಇರದಂಥ ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕೀರ್ತಿ ಕೂಡ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಸಮಸ್ತ ಭಾರತೀಯರ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದು ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀಯ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯವಾಗಿ ರಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಮಸ್ತ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ, ವಿಚಾರ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಉಪಾಸಾನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶ ಸಮಾನತೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೌರವವನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಅಖಂಡತೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಭ್ರಾತೃತ್ವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದವರಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 1949, ನವೆಂಬರ್ 26ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಅಧಿನಿಯಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಆತ್ಮಾರ್ಪಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು 1946ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್, 13 ರಂದು ಅವಿಭಕ್ತ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾ ಸಭಾದ ಮುಂದೆ ನೆಹರು,

ತಮ್ಮ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. (1976ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ “ಜ್ಯಾತ್ಯಾತೀತತೆ” ಮತ್ತು “ಸಮಾಜವಾದ” ಇವೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.)

ಉಪಸಂಹಾರ

ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಿರೋಧಿಗಳು ಆರೋಪಿಸುವಂತೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಗವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಚಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಖಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಶದ ಸಮಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇವಲ ದಲಿತರ, ಹಿಂದುಳಿದವರ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೋದರತ್ವ ಎಂಬ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಕಳೆದ ಆರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇಂದಿನ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನೀಡಿದ ಸಂವಿಧಾನವೇ ಕಾರಣ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ, ಸಮಗ್ರತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಐಕ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇಂದು ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ದೇಶದ ವಿಶ್ವಸಾರ್ಹತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವರದು ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಾತ್ರ. ಸ್ವತಃ ಕಾನೂನು ಸಂವಿಧಾನ ತಜ್ಞರಾದ, ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಒಳಹೊರಗುಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದಿರುವ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು ತನ್ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅನನ್ಯವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಮಣಿ

1. ಪುನ್ನೆಪ್ಪ ಎಸ್.ಮಾಳ್ಗೆ (2005) ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ರಾಜ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು
2. ರಾಜಶೇಖರ.ಎಚ್.ಎಂ. (2015) ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ, ಕಿರಣ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು
3. ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್, (2020), ಸಂವಿಧಾನ ಓದು, ಸಮಾನತಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು

4. ಎನ್.ಮಹೇಶ್ (2014) ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ್ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಪ್ರಭುದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶನ, ಜನತಾ ನಗರ, ಮೈಸೂರು
5. ದತ್ತೋಪಂತ ಠೇಂಗಡಿ (ಮರಾಠಿ ಮೂಲ), ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಭಂಡಾರಿ (ಕನ್ನಡಾನುವಾದ), (2011), ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಸೂರ್ಯ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
6. ಸೋಲಿಸಲೆ ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಎನ್, (2013) ದಲತರ ಮೇಲನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ಯಾಜಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೊಸಪೇಟೆ
7. ಡಾ. ಜಾಫೆಟ್ ಎಸ್ (2017) ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಚಿಂತನೆಗಳ ಪ್ರವೇಶಿಕೆ, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ಆಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
8. ಡಾ.ರವಿ.ಎಂ.ಆರ್. (2015), ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಇಲ್ಲದ ಭಾರತ, ಚೇತನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು